

GRECJA PRZECIWKO KOMISJI

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 9 września 2004 r. *

W sprawie C-332/01

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie nieważności na podstawie art. 230 WE,
wniesioną w dniu 3 września 2001 r.,

Republika Grecka, reprezentowana przez V. Kontolaimosa oraz I. Chalkiasa,
działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksenburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez M. Condou-Durande,
działającą w charakterze pełnomocnika, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

* Język postępowania: grecki.

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C. W. A. Timmermans, prezes izby, J.-P. Puissochet, J. N. Cunha Rodrigues (sprawozdawca), R. Schintgen i N. Colneric, sędziowie,

rzecznik generalny: F. G. Jacobs,

sekretarz: H. von Holstein, zastępca sekretarza,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 13 listopada 2003 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 22 stycznia 2004 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- ¹ W swojej skardze Republika Grecka wnosi o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji 2001/557/WE z dnia 11 lipca 2001 r. o wykluczeniu z finansowania wspólnotowego pewnych wydatków poniesionych przez Państwa Członkowskie w ramach Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR), (Dz.U. L 200, str. 28, zwanej dalej „zaskarżoną decyzją”), w części jej dotyczącej.

Ramy prawne

Finansowanie wydatków w ramach EFOGR

- 2 Rozporządzenie Rady (EWG) nr 729/70 z dnia 21 kwietnia 1970 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (Dz.U. L 94, str. 13), zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1287/95 z dnia 22 maja 1995 r. (Dz.U. L 125, str. 1), (zwane dalej „rozporządzeniem nr 729/70”) przewiduje w art. 1 ust. 2 lit. b) oraz w art. 3 ust. 1, że w ramach Sekcji Gwarancji EFOGR finansowane są interwencje mające na celu ustabilizowanie rynków rolnych, podjęte zgodnie z zasadami wspólnotowymi w ramach wspólnej organizacji rynków rolnych.
- 3 Na podstawie art. 5 ust. 2 lit. c) rozporządzenia nr 729/70:

„Komisja [...]

[...]

- c) postanawia o wykluczeniu z finansowania wspólnotowego, o którym mowa w art. 2 i 3, wydatków, gdy uzna, że nie zostały one zrealizowane zgodnie z zasadami wspólnotowymi.

Przed podjęciem decyzji o odmowie finansowania wyniki kontroli przeprowadzonych przez Komisję i odpowiedzi zainteresowanego Państwa Członkowskiego są przedmiotem pisemnej notyfikacji, po której obydwie strony dołożą starań w celu osiągnięcia porozumienia co do działań, jakie należy podjąć.

W przypadku gdy porozumienie nie zostało osiągnięte, Państwo Członkowskie może zwrócić się o rozpoczęcie procedury mediacyjnej pomiędzy odpowiednimi stanowiskami w okresie czterech miesięcy; jej wyniki przedstawia się w sprawozdaniu wysyłanym do Komisji i rozpatrywanym przez nią przed podjęciem decyzji o odmowie finansowania.

Komisja dokonuje oszacowania kwot, które mają być wykluczone, z uwzględnieniem w szczególności stwierdzonego stopnia niezgodności. Komisja uwzględnia naturę i wagę naruszenia przepisów oraz stratę finansową poniesioną przez Wspólnotę.

Odmowa finansowania nie może dotyczyć wydatków dokonanych wcześniej niż 24 miesiące przed pisemnym powiadomieniem zainteresowanego Państwa Członkowskiego przez Komisję o wynikach kontroli [...]” [tłumaczenie nieoficjalne].

4 Na podstawie art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 729/70:

„Państwa Członkowskie udostępniają Komisji wszystkie informacje niezbędne do właściwego funkcjonowania [EFOGR] i podejmują wszelkie stosowne środki w celu ułatwienia nadzoru, które Komisja może uznać za konieczne do podjęcia w ramach zarządzania finansowaniem przez Wspólnotę, łącznie z kontrolami na miejscu.

Państwa Członkowskie przekazują Komisji wiadomości dotyczące przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, które zostały przyjęte w celu zastosowania aktów prawnych Wspólnoty dotyczących wspólnej polityki rolnej w takim stopniu, w jakim akty te mają konsekwencje finansowe dla [EFOGR]” [tłumaczenie nieoficjalne].

- 5 Zgodnie z art. 9 ust. 2 rozporządzenia nr 729/70 upoważnieni przedstawiciele wyznaczeni przez Komisję do przeprowadzenia kontroli na miejscu winni mieć dostęp do ksiąg i wszystkich innych dokumentów związanych z wydatkami finansowanymi przez EFOGR.
- 6 Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1663/95 z dnia 7 lipca 1995 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (EWG) nr 729/70 w odniesieniu do procedury rozliczania rachunków Sekcji Gwarancji EFOGR (Dz. U. L 158, str. 6) ustala w szczególności obowiązki organów koordynujących, które występują w charakterze jedynych przedstawicieli Państwa Członkowskiego przed Komisją. Organy te są zobowiązane do przekazywania do dyspozycji Komisji pełnego rejestru wszystkich informacji rachunkowych wymaganych dla celów przeprowadzenia koniecznych kontroli przez służby Komisji.
- 7 Załącznik do rozporządzenia nr 1663/95 przewiduje kryteria organizacji administracji oraz rachunkowości, które muszą być przestrzegane przez agencje płatnicze Państw Członkowskich w celu zapewnienia skutecznej kontroli dopuszczalności wniosków o pomoc oraz zgodności odpowiednich płatności z zasadami wspólnotowymi.
- 8 Dokument Komisji nr VI/5330/97 z dnia 23 grudnia 1997 r. zawiera wytyczne, jakimi zamierza kierować się Komisja, stosując korektę finansową w ramach procedury rozliczania rachunków EFOGR. Według tych wytycznych, w przypadku gdy nie można określić rzeczywistego poziomu nieprawidłowych płatności i gdy w rezultacie niemożliwe jest określenie wysokości strat finansowych poniesionych przez Wspólnotę, Komisja stosuje ryczałtowe korekty finansowe wynoszące zasadniczo: do 2 %, do 5 %, do 10 % lub do 25 % zadeklarowanych wydatków, w zależności od zakresu ryzyka strat.

9 Jak wynika ze wspomnianego dokumentu, wytyczne rozróżniają dwie następujące kategorie kontroli:

- „Kontrole kluczowe, które stanowią fizyczne i administracyjne kontrole wymagane do sprawdzenia istotnych informacji, w szczególności co do istnienia przedmiotu wniosku, ilości i warunków jakościowych, w tym zachowania terminów, wymogów związanych ze zbiorami, okresy retencyjne itp. Dokonuje się ich na miejscu wraz z porównaniem z niezależnymi danymi takimi jak księgi wieczyste”.

- „Kontrole pomocnicze stanowią działania administracyjne wymagane w celu poprawnego przetwarzania wniosków, takie jak sprawdzenie dochowania terminu, stwierdzenie powtarzających się wniosków w tym samym przedmiocie, analiza ryzyka, zastosowanie sankcji i właściwy nadzór nad procedurami” [tłumaczenie nieoficjalne].

10 W tym zakresie dokument nr VI/5330/97 przewiduje:

„W przypadku gdy nie przeprowadzono jednej lub więcej kluczowych kontroli lub gdy przeprowadzono je w sposób niezadowalający lub tak rzadko, że są nieskuteczne w określeniu, czy wnioski są dopuszczalne lub zapobiegające nieprawidłowościom, uzasadniona jest korekta w wysokości 10 %, gdyż można przyjąć, że istnieje wysokie ryzyko rozległych strat w ramach EFOGR.

W przypadku gdy wszystkie kontrole kluczowe zostały przeprowadzone, jednak nie w liczbie, częstotliwości lub zakresie, jakie są wymagane na podstawie przepisów, wówczas uzasadniona jest korekta w wysokości 5 %, gdyż można przyjąć, zarówno że kontrole nie gwarantują odpowiedniego stopnia pewności, że wnioski są prawidłowe, jak i że istnieje znaczące ryzyko strat w ramach EFOGR.

W przypadku gdy Państwo Członkowskie właściwie przeprowadziło kontrole kluczowe, ale zupełnie zaniedbało przeprowadzenie jednej lub więcej kontroli pomocniczych, uzasadniona jest korekta w wysokości 2 %, gdyż ryzyko straty w ramach EFOGR oraz naruszeń jest mniejsze.

[...]

Jednakże, gdy wdrożenie systemu kontroli nie miało miejsca lub było przeprowadzone w sposób dalece niewłaściwy i są wskazówki bardzo częstych nieprawidłowości i zaniedbań w zwalczaniu nieprawidłowych czy nieuczciwych praktyk, uzasadniona jest korekta w wysokości 25 %, gdyż można przyjąć, że fakt, iż może mieć miejsce nieuprawnione przedkładanie wniosków pociąga za sobą wyjątkowo wysokie straty dla EFOGR”.

Sektor bawełny

- 11 Artykuł 8 ust. 1 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 1201/89 z dnia 3 maja 1989 r. ustanawiającego zasady wykonania systemu pomocy dla bawełny (Dz.U. L 123,

str. 23), zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1437/96 z dnia 23 lipca 1996 r. (Dz.U. L 184, str. 29), (zwane dalej „rozporządzeniem nr 1201/89”) stanowi:

„Wszyscy producenci bawełny, przed upływem terminu ustalonego przez Państwo Członkowskie i, z wyjątkiem przypadków siły wyższej, nie później niż 1 lipca, przesyłają roczne deklaracje o zasianych obszarach.

Jednakże w przypadku Grecji, za rok 1996, termin 1 lipca zostaje zastąpiony przez 1 sierpnia” [tłumaczenie nieoficjalne].

12 Artykuł 12 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1201/89 przewiduje:

„Agencja wyznaczona w tym celu przez Państwo Członkowskie producenta sprawdza [...] dokładność deklaracji o zasianych obszarach na podstawie kontroli na zasadzie wrywkowej w zakresie co najmniej 5 % deklaracji” [tłumaczenie nieoficjalne].

Sektor oliwy z oliwek

13 Artykuł 1 ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 154/75 z dnia 21 stycznia 1975 r. w sprawie ustanowienia rejestru upraw oliwek w Państwach Członkowskich produkujących oliwę z oliwek (Dz.U. L 19, str. 1), zmienionego rozporządzeniem Rady (EWG) nr 3453/80 z dnia 22 grudnia 1980 r. (Dz.U. L 360, str. 15) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 154/75”) nakłada na zainteresowane Państwa Członkowskie obowiązek utworzenia rejestru upraw oliwek obejmującego wszystkie znajdujące się na ich terytorium gospodarstwa rolne, w których uprawia się oliwki.

- 14 Artykuł 1 ust. 2 rozporządzenia nr 154/75 stanowi, że rejestr upraw oliwek powinien umożliwić, w stosunku do każdego gospodarstwa, określenie:
- całkowitego obszaru upraw oliwek, łącznie z numerami katastralnymi działek tworzących ten obszar,
 - łącznej liczby drzew oliwnych,
 - nazwiska właścicieli każdej działki,
 - udziału procentowego obszarów upraw oliwek wyspecjalizowanych i mieszanych,
 - rozmieszczenia drzew oliwnych według odmian,
 - stosowanego systemu upraw,
 - wieku drzew oraz stanu upraw i produkcji,
 - liczby drzew uprawianych na obszarach nawadnianych.

- 15 Ten sam przepis ustalił termin na utworzenie rejestru upraw oliwek w Grecji na dzień 31 października 1988 r.
- 16 Artykuł 16 ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2261/84 z dnia 17 lipca 1984 r. ustanawiającego ogólne zasady przyznawania pomocy na produkcję oliwy z oliwek oraz organizacjom producentów (Dz.U. L 208, str. 3) nakłada na każde Państwo Członkowskie będące producentem obowiązek tworzenia i bieżącego prowadzenia komputerowych rejestrów w zakresie danych dotyczących produkcji oliwek oraz oliwy z oliwek.
- 17 Zgodnie z art. 11 ust. 1 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 3061/84 z dnia 31 października 1984 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania systemu pomocy produkcyjnej w odniesieniu do oliwy z oliwek (Dz.U. L 288, str. 52), zmienionego rozporządzeniem Komisji (EWG) nr 98/89 z dnia 17 stycznia 1989 r. (Dz.U. L 14, str. 14) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 3061/84”), Państwa Członkowskie będące producentami wprowadzają do rejestrów komputerowych podstawowe dane z rejestru upraw oliwek, jak tylko są one dostępne.
- 18 Artykuł 11 ust. 2 rozporządzenia nr 3061/84 przewiduje, że wszystkie rejestry powinny być gotowe do dnia 31 października 1990 r.

Sektor suszonych winogron

- 19 Artykuł 3 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2911/90 z dnia 9 października 1990 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania pomocy odnoszącej się do uprawy winogron przeznaczonych do produkcji niektórych odmian winogron suszonych (Dz.U. L 278, str. 35), zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2475/94 z dnia 13 października 1994 r. (Dz.U. L 264, str. 6) oraz rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2614/95 z dnia 9 listopada 1995 r. (Dz.U. L 268, str. 7) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2911/90”) określa informacje i dane, które należy zamieścić w deklaracjach upraw.

20 Zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2911/90:

„W terminie do 30 kwietnia każdego roku w odniesieniu do kolejnego roku gospodarczego producenci przedkładają [...] deklaracje o uprawach.

[...]” [tłumaczenie nieoficjalne].

21 Artykuł 3 ust. 2 tego samego rozporządzenia uszczegóławia:

„Deklaracje o uprawach obejmują co najmniej szereg następujących informacji:

- a) nazwisko, imię i adres wnioskodawcy;
- b) obszary, na których posadzono winorośl, z której czerpie się dany produkt lub produkty (w hektarach lub w arach) z numerem w rejestrze katastralnym lub wskazaniem uznanym za równoważne przez instytucję kontrolującą obszary;
- c) użyte odmiany winogron oraz, w przypadku sułtańskich, zaświadczenie, czy winnica jest dotknięta filokserą lub czy była ponownie sadzona w ostatnich pięciu latach;

d) deklarację ze strony producenta, że żaden z rozpatrywanych obszarów, ani plony z nich zbierane nie są przedmiotem wniosku o pomoc w ramach innych programów pomocowych, na podstawie innych przepisów, w szczególności przepisów rozporządzenia (EWG) nr 797/85;

e) szacunek plonów;

f) status i rodzaj gospodarstwa rolnego” [tłumaczenie nieoficjalne].

22 Artykuł 6 rozporządzenia nr 2911/90 określa kontrole, które muszą zostać przeprowadzone przez Państwa Członkowskie. Artykuł 6 ust. 2 akapit pierwszy stanowi:

„Państwo Członkowskie organizuje kontrole na miejscu zgodnie z ust. 3 obejmujące reprezentatywny odsetek przedłożonych deklaracji w każdej właściwej jednostce administracyjnej. Odsetek ten nie może być mniejszy niż 10 % deklaracji, jednak powinien wynosić co najmniej 15 %, jeśli stwierdzi się znaczącą liczbę nieprawidłowych deklaracji” [tłumaczenie nieoficjalne].

23 Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1456/97 z dnia 25 lipca 1997 r. ustalające na rok gospodarczy 1997/98 kwotę pomocy na uprawę winogron przeznaczonych do produkcji niektórych odmian winogron suszonych (Dz.U. L 199, str. 4) określa minimalną wydajność, poniżej której pomoc nie zostanie wypłacona. Artykuł 1 ust. 3 wymaga, aby Państwa Członkowskie podjęły wszelkie konieczne działania w celu sprawdzenia tej minimalnej wydajności.

- 24 Artykuł 16 rozporządzenia Rady (WE) nr 1493/1999 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku wina (Dz.U. L 179, str. 1) wymienia informacje zawarte w inwentarzu potencjału uprawy winorośli. Artykuł 16 ust. 2 stanowi, że Państwo Członkowskie może przewidzieć utworzenie inwentarza na poziomie regionalnym. W takim przypadku jednakże wszystkie takie inwentarze muszą być sporządzone do dnia 31 grudnia 2001 r.
- 25 Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1621/1999 z dnia 22 lipca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/96 w odniesieniu do pomocy dla uprawy winogron przeznaczonych do produkcji niektórych odmian winogron suszonych (Dz.U. L 192, str. 21), które zastąpiło rozporządzenie nr 2911/90 od roku gospodarczego 1999/2000 przewiduje w art. 2 ust. 3:

„Do celów zarządzania systemem pomocy wprowadza się skomputeryzowaną alfanumeryczną bazę danych, określaną jako »baza danych«, zawierającą informacje określone w art. 4 i 8 ust. 4. System alfanumerycznej identyfikacji działek jest tym samym systemem, który wykorzystywany jest w zintegrowanym systemie określonym w art. 4 rozporządzenia Rady (EWG) nr 3508/92 uzupełnionym, w razie potrzeby, w taki sposób, żeby obejmował systemem pomocy obszary uprawy winogron”.

- 26 Artykuł 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1621/1999 stanowi:

„Państwa Członkowskie mają obowiązek założenia bazy danych określonej w art. 2 ust. 4 przed rozpoczęciem roku gospodarczego 2002/03. W okresie lat gospodarczych 1999/2000, 2000/2001 oraz 2001/2002 obowiązek rejestracji w bazie danych zastępuje się obowiązkiem przedłożenia wniosków w sprawie rejestracji w bazie danych zgodnie z art. 4 ust. 2 przed dniem 1 września 1999 r.; odniesienia do

obszaru oraz identyfikacji działek są odniesieniami do rejestru gruntów albo innych oznaczeń uznanych za równoważne przez organ odpowiedzialny za kontrole obszarów”.

Sektor mięsa baraniego i koziego

- 27 Artykuł 5 ust. 1 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 3887/92 z dnia 23 grudnia 1992 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli niektórych wspólnotowych systemów pomocy (Dz.U. L 391, str. 36) przewiduje:

„Bez uszczerbku dla wymogów dotyczących wniosków o pomoc ustalonych w rozporządzeniach sektorowych wniosek o pomoc w odniesieniu do inwentarza żywego zawiera wszelkie konieczne informacje, a w szczególności:

— tożsamość rolnika,

[...]

— liczbę oraz rodzaj zwierząt, w odniesieniu do których zostały złożone wnioski o jakąkolwiek pomoc,

- w danym wypadku zobowiązanie rolnika do utrzymywania zwierząt w jego gospodarstwie w okresie utrzymywania oraz informacje na temat miejsca lub miejsc, gdzie zwierzęta będą trzymane, jak również tam, w danym wypadku, dany okres lub okresy, w przypadku bydła — kod identyfikacyjny zwierząt; w przypadku zmiany miejsca podczas tego okresu rolnik jest zobowiązany poinformować o niej na piśmie przede wszystkim właściwe władze,

- w danym wypadku, gdzie ma to zastosowanie — indywidualny limit lub indywidualny pułap dla danych zwierząt,

[...]

- deklaracja rolnika, że jest świadomy warunków, na jakich przyznawana jest dana pomoc.

[...]” [tłumaczenie nieoficjalne].

28 Artykuł 6 tego samego rozporządzenia stanowi:

„1. Kontrole administracyjne oraz kontrole na miejscu są przeprowadzane w sposób zapewniający skuteczną weryfikację zgodności z warunkami przyznawania pomocy i premii.

[...]

3. Kontrole na miejscu obejmują co najmniej znaczącą część wniosków. Część ta stanowi co najmniej:

- 10 % wniosków o pomoc w odniesieniu do inwentarza żywego lub deklaracji uczestnictwa,

[...].

4. Wnioski będące przedmiotem kontroli na miejscu wybierane są przez właściwe władze w szczególności w oparciu o analizę ryzyka oraz element reprezentatywności złożonych wniosków o pomoc. Analiza ryzyka uwzględnia:

- kwotę pomocy,
- liczbę działek rolnych oraz obszar lub liczbę zwierząt, dla których złożono wnioski o pomoc,
- zmiany w porównaniu z rokiem poprzednim,
- wyniki badań przeprowadzonych w ubiegłych latach,

— inne czynniki, które zostaną określone przez Państwa Członkowskie.

[...]” [tłumaczenie nieoficjalne].

29 Na podstawie art. 10 ust. 5 rozporządzenia nr 3887/92:

„W przypadku gdy w związku z zaistnieniem zwykłych okoliczności mających wpływ na trzodę rolnik nie jest w stanie wykonać obowiązku przetrzymania zwierząt, w odniesieniu do których złożył wnioszek o premię w okresie, gdy takie przetrzymanie jest obowiązkowe, prawo do premii jest zachowane w odniesieniu do liczby kwalifikowanych zwierząt, które zostały skutecznie przetrzymane podczas okresu obowiązkowego, o ile uprzednio powiadomił o tym pisemnie właściwy organ w terminie dziesięciu dni roboczych od stwierdzenia zmniejszenia liczby zwierząt” [tłumaczenie nieoficjalne].

30 Artykuł 12 wspomnianego rozporządzenia ma następujące brzmienie:

„Każda kontrola jest odnotowywana w sprawozdaniu, które wskazuje w szczególności przyczyny kontroli, obecne osoby, liczbę skontrolowanych działek, liczbę działek zmierzonych, użyte techniki pomiaru, liczbę i rodzaj zwierząt stwierdzonych na miejscu, jak również w odpowiednim przypadku, ich kod identyfikacyjny.

Rolnik lub jego przedstawiciel ma możliwość podpisania tego sprawozdania, poświadczając, w odpowiednim przypadku, co najmniej swoją obecność przy kontroli lub wskazując swoje uwagi jej dotyczące” [tłumaczenie nieoficjalne].

- 31 Artykuł 1 ust. 3 akapity pierwszy i drugi rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2700/93 z dnia 30 września 1993 r. w sprawie szczegółowych zasad stosowania premii w odniesieniu do producentów mięsa baraniego i koziego (Dz.U. L 245, str. 99), zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 279/94 z dnia 8 lutego 1994 r. (Dz. U. L 37, str. 1) (zwanego dalej „rozporządzeniem 2700/93”) przewiduje:

„Okres przetrzymania, podczas którego producent zobowiązuje się trzymać w swoim gospodarstwie [...] liczbę owiec lub kóz, w odniesieniu do których wnioskuje o przyznanie premii, wynosi 100 dni, począwszy od ostatniego dnia okresu składania wniosków, określonego w ust. 2.

Zanim cała lub część liczby owiec lub kóz, w odniesieniu do których wnioskuje się o przyznanie premii zostanie wzięta na wypas na własnym pastwisku w trakcie okresu przetrzymania, zwierzęta te powinny zostać oznaczone [...] [tłumaczenie nieoficjalne].

- 32 Artykuł 4 rozporządzenia nr 2700/93 stanowi:

„1. Kontrole na miejscu przeprowadza się zgodnie z postanowieniami art. 6 rozporządzenia (EWG) nr 3887/92, a stosowany system stałej rejestracji przemieszczania się bydła musi być zgodny z zasadami przewidzianymi w art. 4 dyrektywy [Rady] 92/102/EWG [z dnia 27 listopada 1992 r. w sprawie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz.U. L 355, str. 32)].

Jednakże w roku gospodarczym 1994, o ile Państwo Członkowskie nie wdrożyło jeszcze systemu rejestracji, o którym mowa w akapicie pierwszym, może ono wprowadzić system rejestracji, który jest w stanie wykazać w sposób stały i jasny rzeczywistą sytuację bydła. [...]

[...]

2. Państwa Członkowskie utworzą, w odniesieniu do każdego roku gospodarczego, spis producentów mięsa baraniego wprowadzających na rynek mleko owcze oraz owcze produkty mleczne [...]” [tłumaczenie nieoficjalne].

- 33 Na podstawie art. 9 zdanie drugie rozporządzenia nr 2700/93, rozporządzenie to znajduje zastosowanie począwszy od roku gospodarczego 1994.

Stan faktyczny i postępowanie

- 34 Przyczyny nieprawidłowości działań, których dotyczy zaskarżona decyzja, zostały przedstawione w dokumencie Komisji z dnia 19 czerwca 2001 r. rapport de synthèse n° AGRI/17537/01-FR-final (zwanym dalej „Sprawozdaniem podsumowującym”).

- 35 Jeśli chodzi o sektor bawełny, Komisja stwierdziła w odniesieniu do roku gospodarczego 1995/1996 brak kontroli na miejscu w zakresie deklaracji o zasianych obszarach bawełny w nomoi (jednostki administracyjne) Serrai i Drama, podczas gdy art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 1201/89 wymaga, aby takie kontrole objęły co najmniej 5 % deklaracji o zasianych obszarach. Komisja stwierdziła również opóźnienia, w okresie od grudnia 1996 r. do marca 1997 r., w kontrolach zasianych obszarów. Komisja zastosowała więc korektę ryczałtową w wysokości 10 % w zakresie wszystkich uchybień, co stanowi kwotę w wysokości 4 163 259 550 GRD.

36 Jeśli chodzi o sektor oliwy z oliwek, audyty przeprowadzone w Grecji wykazały pewne braki w systemie kontroli, w szczególności brak rejestru upraw oliwek oraz rejestrów komputerowych. Po przedstawieniu przez władze greckie w 1999 r. informacji na temat wprowadzonych usprawnień służby Komisji stwierdziły, na spotkaniu dwustronnym w Brukseli w dniu 23 września 1999 r., że doceniają wprowadzone usprawnienia, lecz nie są one wystarczające, aby zaradzić zauważonym brakom. W rezultacie Komisja zastosowała korektę finansową w wysokości 5 % w odniesieniu do wydatków zadeklarowanych w ramach procedur w 1997 r. i 1998 r. (odpowiadającym, odpowiednio, latom gospodarczym 1995/1996 i 1996/1997) wynoszącą 17 308 535 972 GRD.

37 Jeśli chodzi o sektor suszonych winogron, w wyniku dochodzenia przeprowadzonego w 1998 r. w nomos Heraklion Komisja stwierdziła trzy rodzaje uchybień: po pierwsze, uchybienia dotyczące kontroli obszarów uprawnych oraz odmian winogron, które kwalifikują się do pomocy wspólnotowej; po drugie, uchybienia dotyczące kontroli minimalnej wydajności, jak również w zakresie kwalifikowanych odmian winogron; a po trzecie, uchybienia dotyczące przyjęcia i zastosowania systemu kontroli. Na podstawie dwóch pierwszych rodzajów uchybień Komisja nałożyła korektę finansową w wysokości 5 % zadeklarowanych wydatków w stosunku do lat budżetowych 1997, 1998 i 1999, w odniesieniu do nomos Héraklion. Z uwagi na trzeci rodzaj uchybień zastosowano korektę w wysokości 2 % do wydatków dotyczących całego terytorium Grecji w zakresie tych samych procedur. Korekty te stanowią łącznie kwotę 3 144 838 970 GRD.

38 Jeśli chodzi o sektor mięsa baraniego i koziego, w wyniku dwóch audytów przeprowadzonych w 1997 r. i 1998 r. Komisja uznała, że system kontroli premii w odniesieniu do mięsa baraniego i koziego, który został zastosowany w Grecji, był niezgodny z uregulowaniami wspólnotowymi i zawierał liczne braki, takie jak brak systemu rejestracji przemieszczania się bydła, bardzo nieregularne kontrole na miejscu w niektórych nomos, niesolidność statystyk kontrolnych, słaba jakość sprawozdań z kontroli, opóźnienia w przetwarzaniu danych, niestosowanie zasady analizy ryzyka, niepowiadamanie o miejscu przetrzymania, brak oznaczenia bydła

oraz fakt, że straty ilościowe były zgłaszane w drodze zwykłego ustnego oświadczenia. Na tej podstawie Komisja ustaliła w odniesieniu do wydatków zadeklarowanych na lata 1995, 1996 i 1997 korektę: w wysokości 25 % w odniesieniu do wydatków w nomes Rethymnon (Kreta) z uwagi na brak jakiegokolwiek kontroli, w wysokości 10 % w innych nomen oraz w wysokości 5 % na pozostałym terytorium kraju. Korekty te stanowią w sumie kwotę 11 863 933 000 GRD.

- 39 Na podstawie zaskarżonej decyzji Komisja wykluczyła z finansowania wspólnotowego kwoty wymienione w pkt 35–38 niniejszego wyroku, z uwagi na ich niezgodność z prawem wspólnotowym.
- 40 W niniejszej skardze Republika Grecka wnosi do Trybunału o stwierdzenie nieważności lub, co najmniej, zmianę zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim nakłada ona wspomniane korekty finansowe.
- 41 Komisja wnosi do Trybunału o oddalenie skargi i obciążenie Republiki Greckiej kosztami postępowania.

W przedmiocie korekty dotyczącej pomocy w sektorze bawełny

Argumentacja stron

- 42 Według rządu greckiego Komisja zastosowała błędną wykładnię art. 12 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1201/89 w tym zakresie, że przepis ten wymaga, aby przeprowadzone zostały kontrole 5 % deklaracji o zasianych obszarach nie w ramach każdego nomen, lecz na szczeblu krajowym, co zostało w Grecji wykonane. Jeśli rozporządzenie wymaga, aby kontrole umożliwiały sprawdzenie

prawdziwości i dokładności deklaracji o zasianych obszarach za pomocą reprezentatywnej próbki, to nic nie wskazuje na to, że nomes jest jednostką administracyjną, do której należy się odnieść.

- 43 Dla Komisji reprezentatywność kontroli powinna być badana w odniesieniu do każdego regionu administracyjnego, w którym uprawiana jest bawełna, gdyż kontrola ma zapewnić dokładność deklaracji. Deklaracje takie byłyby wątpliwe co do prawdziwości zawartych w nich danych, jeśli nie przeprowadzono by jakichkolwiek kontroli w regionach o silnej produkcji. Niekwestionowany przez Republikę Grecką brak kontroli w dwóch rozpatrywanych nomeni stanowi zatem czynnik podwyższonego ryzyka dla zasobów wspólnotowych.
- 44 Jeśli chodzi o zarzucane opóźnienia w przeprowadzeniu kontroli, rząd grecki podnosi, że rozporządzenie nr 1201/89 nie przewiduje, w zakresie przeprowadzania kontroli na miejscu, terminów, których przekroczenie pociągałoby za sobą korekty finansowe. Kontrole mogły być przeprowadzane nie tylko do listopada, lecz również do marca lub kwietnia następnego roku po zbiorach, o ile łądygi bawełny wciąż znajdowały się na działce. Ponadto opóźnienia w niniejszym przypadku były spowodowane siłą wyższą, a konkretnie strajkami.
- 45 Według Komisji, kontrole powinny być przeprowadzone przed zbiorami, tzn. najpóźniej w październiku. Dodaje ona, że złożenie zapowiedzi strajku wyłącza przypadek siły wyższej.

Ocena Trybunału

- 46 Artykuł 12 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1201/89 przewiduje, że wyznaczona agencja powinna przystąpić do „kontroli na zasadzie wrywkowej w zakresie co najmniej 5 % deklaracji” [tłumaczenie nieoficjalne].“

- 47 Wymagając, aby kontrole dotyczyły co najmniej 5 % deklaracji, przepis ten ma na celu zapewnienie reprezentatywności kontroli. Nie uszczegóławia on, czy w Grecji te 5 % powinno być określone w odniesieniu do każdego nomos czy raczej do większego regionu administracyjnego. Natomiast przewiduje, że wymagane kontrole powinny być przeprowadzone „na zasadzie wrywkowej”.
- 48 Z dokumentów przedstawionych Trybunałowi wynika, że w roku gospodarczym 1995/1996 władze greckie wybrały na takiej zasadzie wrywkowej 1101 z 10 874 deklaracji w nomos Serrai i 325 z 3222 deklaracji w nomos Drama. Niemniej jednak jest jasne, że w trakcie tego roku gospodarczego, żadna kontrola na miejscu nie została przeprowadzona w nomei Serrai i Drama.
- 49 Z tego wynika, że w tych nomei nie przystąpiono do kontroli na zasadzie wrywkowej, niezgodnie z wymogami art. 12 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1201/89.
- 50 Co do argumentu rządu greckiego, na podstawie którego brak kontroli w tych dwóch nomei w roku gospodarczym 1995/1996 stanowił odosobniony przypadek, z uwagi na tymczasowy brak personelu, to należy przypomnieć, że to do Państwa Członkowskiego należy wprowadzenie solidnego i operacyjnego systemu nadzoru, zorganizowanego w taki sposób, aby można było uniknąć podobnych problemów (zob. podobnie wyrok z dnia 9 stycznia 2003 r. w sprawie C-157/00 Grecja przeciwko Komisji, Rec. str. I-153, pkt 18).
- 51 Co do opóźnionych kontroli obszarów zasianych, które zostały stwierdzone przez Komisję w trakcie roku gospodarczego 1996/1997, to należy przypomnieć, że to na Państwie Członkowskim spoczywa obowiązek przedstawienia najbardziej szczegółowych i wszechstronnych dowodów na to, że przeprowadziło kontrole oraz, w danym przypadku, że twierdzenia Komisji są błędne (ww. wyrok w sprawie Grecja przeciwko Komisji, pkt 17).

- 52 Z informacji przedstawionych Trybunałowi wynika, że pomimo powtarzających się żądań Komisji, władze greckie nie dostarczyły w odpowiednim czasie żadnych informacji ani żadnego dokumentu wskazującego na przeprowadzenie takich kontroli, czy to przed, czy po zbiorach rozpatrywanego roku gospodarczego.
- 53 W konsekwencji należy oddalić argument rządu greckiego dotyczący opóźnionych kontroli obszarów, bez konieczności orzekania, czy przeprowadzenie takiej kontroli po zbiorach, a nie przed, jest zgodne z art. 12 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1201/89 ani bez konieczności badania, czy strajk może stanowić przypadek siły wyższej usprawiedliwiający opóźnione przeprowadzenie kontroli.
- 54 Z powyższego wynika, że wszystkie argumenty rządu greckiego dotyczące korekty finansowej, którą zastosowano w ramach pomocy w sektorze bawełny, należy oddalić jako bezzasadne.

W przedmiocie korekty dotyczącej pomocy w sektorze oliwy z oliwek

Pierwszy zarzut, dotyczący naruszenia art. 5 ust. 2 lit. c) akapit czwarty rozporządzenia nr 729/70

Argumentacja stron

- 55 Według rządu greckiego, zastosowanie korekty finansowej w wysokości 5 % w odniesieniu do wydatków zadeklarowanych w ramach procedur za lata 1997

i 1998 narusza art. 5 ust. 2 lit. c) akapit czwarty rozporządzenia nr 729/70, gdyż Komisja zastosowała do tych procedur wnioski stwierdzone przy okazji kontroli przeprowadzonych w dniach od 20 do 24 maja 1996 r. jedynie z tego powodu, że nie zaradziła zwłoce w stworzeniu rejestru upraw oliwek oraz komputerowych rejestrów w zakresie danych dotyczących oliwy z oliwek, co zarzucano jej już w 1996 r. Korekta jest tym bardziej bezzasadna, że brak rejestru upraw oliwek może zostać wyrównany przez skorzystanie z innego systemu kontroli, który jest równie rzetelny. Ponadto Komisja naruszyła zasady proceduralne, gdyż właściwszym postępowaniem byłoby wniesienie skargi o stwierdzenie uchybienia Państwa Członkowskiego, ponieważ korekta stanowi ukaranie za zwłokę w stworzeniu takiego rejestru.

- 56 Komisja zauważa, że nieutworzenie rejestru upraw oliwek niekoniecznie powinno stanowić przedmiot skargi o stwierdzenie uchybienia Państwa Członkowskiego i że w ramach wydatków z EFOGR taka korekta finansowa nie stanowi kary. Korekta nie może być niższa niż 5 %, gdyż rejestr upraw oliwek i rejestry komputerowe stanowią filar wspólnotowego systemu kontroli.

Ocena Trybunału

- 57 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 1 ust. 2 rozporządzenia nr 154/75 Republika Grecka była zobowiązana utworzyć rejestr upraw oliwek najpóźniej do dnia 31 października 1988 r.

- 58 Bezsporne jest, że Republika Grecka nie dochowała tego terminu i że w trakcie procedury za rok 1998 rejestr upraw oliwek nadal nie istniał.

- 59 Zgodnie z rozporządzeniem nr 2261/84 i z rozporządzeniem nr 3061/84 Republika Grecka była zobowiązana do stworzenia komputerowych rejestrów w zakresie danych dotyczących oliwy z oliwek przed dniem 31 października 1990 r.
- 60 Republika Grecka nie dochowała tego terminu i w trakcie procedury za rok 1998 rejestry komputerowe nadal nie były oddane do dyspozycji.
- 61 W tych okolicznościach nie na Komisji spoczywa obowiązek przedstawienia innych dowodów na brak rejestru upraw oliwek oraz rejestrów komputerowych w odniesieniu do rozpatrywanych w niniejszym przypadku procedur za lata 1997 i 1998 niż te dowody, które zebrała w tym celu w odniesieniu do procedury za rok 1996, lecz do Państwa Członkowskiego należy udowodnienie, że rzeczywiście stworzyło rejestr upraw oliwek oraz rejestry komputerowe od czasu procedury w roku 1996 (zob. podobnie ww. wyrok z dnia 9 stycznia 2003 r. w sprawie Grecja przeciwko Komisji, pkt 18). W związku z tym, że takie dowody nie zostały dostarczone przez Republikę Grecką, korekta finansowa jest uzasadniona w tym zakresie.
- 62 Nawet zakładając, że zostały zorganizowane alternatywne kontrole, należy przypomnieć, że jeśli rozporządzenie określa szczególne środki nadzoru, Państwa Członkowskie mają obowiązek ich stosowania bez konieczności badania argumentów stojących za stanowiskiem, że inny system nadzoru jest bardziej skuteczny (zob. wyrok z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie C-130/99 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. str. I-3005, pkt 87).
- 63 Odnosnie do argumentu rządu greckiego, na podstawie którego w celu ukarania opóźnienia w stworzeniu rejestru upraw oliwek bardziej odpowiednie byłoby postępowanie w przedmiocie stwierdzenia uchybienia Państwa Członkowskiego, to należy przypomnieć, że postępowanie w przedmiocie stwierdzenia uchybienia Państwa Członkowskiego przewidziane w art. 226 WE oraz postępowanie

w przedmiocie rozliczania rachunków EFOGR mają różne cele i rządzą się różnymi zasadami. W ramach tego drugiego postępowania Komisja ma obowiązek zastosowania korekty finansowej, jeśli wydatki, o których finansowanie wnosi się, nie zostały dokonane zgodnie z zasadami wspólnotowymi. Taka korekta finansowa ma na celu uniknięcie obciążenia EFOGR kwotami, które nie służą finansowaniu celu wytyczonego przez rozpatrywane rozporządzenie wspólnotowe i nie stanowi zatem, w przeciwieństwie do tego, co podnosi rząd grecki, sankcji (zob. wyrok z dnia 11 stycznia 2001 r. w sprawie C-247/98 Grecja przeciwko Komisji, Rec. str. I-1, pkt 13 i 14).

- 64 Z tego wynika, że pierwszy zarzut dotyczący pomocy w sektorze oliwy z oliwek należy oddalić jako bezzasadny.

Drugi zarzut, dotyczący braku lub niewystarczającego uzasadnienia zaskarżonej decyzji

Argumentacja stron

- 65 Rząd grecki podnosi brak uzasadnienia, stanowiący naruszenie art. 253 WE, z uwagi na to, że Komisja nie uwzględniła zgodnych wysiłków w zakresie usprawnienia systemu kontroli oraz wypłaty pomocy producentom oliwy z oliwek. Różnorakie kontrole zostały wprowadzone, takie jak ciążący na producentach obowiązek składania potrójnie sprawdzanych deklaracji o uprawach, wskazujących drzewa oliwkowe i ich rozmieszczenie, w odniesieniu do młynów — obowiązek dostarczenia „comiesięcznych deklaracji na temat ich działalności” oraz kontrolę zwaną „kontrolą społeczną”, przeprowadzaną za pomocą rozplakatowania list producentów oliwy z oliwek wraz z ich charakterystyką (tożsamość, przedstawiony wniosek oraz deklaracja upraw), które są weryfikowane przez samych producentów oliwy z oliwek. Rząd grecki stwierdza, że żadna część wydatków nie podlega wykluczeniu; w każdym

razie pozostałe nieprawidłowości stanowią jedynie pojedyncze przypadki problemów technicznych i zgodnie z zasadą proporcjonalności nie uzasadniają korekty w wysokości ponad 2 %.

- 66 Według Komisji, dokonane usprawnienia nie usprawiedliwiają sprowadzenia wysokości korekty w zakresie procedur za lata budżetowe 1997 i 1998 z 5 do 2 %. Uważa ona, że o ile dwa główne elementy kontroli, tzn. rejestr upraw oliwek oraz rejestry komputerowe, nie zostaną stworzone, ryzyko strat dla Wspólnoty będzie wysokie, a korekty usprawiedliwione.

Ocena Trybunału

- 67 Jeśli chodzi o obowiązek uzasadnienia, z utrwalonego orzecznictwa wynika, że w szczególnym kontekście wypracowywania decyzji dotyczących rozliczania rachunków, uzasadnienie decyzji należy uznać za wystarczające, gdy państwo — adresat decyzji — jest ściśle zaangażowane w proces wypracowywania tej decyzji i zna przyczyny, dla których Komisja uznała, że nie należy obciążać EFOGR sporną kwotą (wyrok z dnia 18 maja 2000 r. w sprawie C-242/97 Belgia przeciwko Komisji, Rec. str. I-3421, pkt 95 oraz wyrok z dnia 24 stycznia 2002 r. w sprawie C-118/99 Francja przeciwko Komisji, Rec. str. I-747, pkt 54).

- 68 W niniejszym przypadku z akt sprawy wynika, że rząd grecki był zaangażowany w proces wypracowywania zaskarżonej decyzji. Nieutworzenie rejestru upraw oliwek oraz rejestrów komputerowych spowodowały korekty finansowe przy okazji wcześniejszych lat gospodarczych oraz, w zakresie rozpatrywanych lat gospodarczych, przyczyny, dla których Komisja zamierzała zastosować korektę finansową, zostały wyjaśnione zwłaszcza przy okazji spotkania dwustronnego w dniu 23 września 1999 r., które odbyło się w ramach postępowania mediacyjnego, a także w Sprawozdaniu podsumowującym.

- 69 W tych okolicznościach uzasadnienie zaskarżonej decyzji należy uznać za wystarczające.
- 70 Odnosnie do stawki 5 % zastosowanej przez Komisję w celu obliczenia korekty dotyczącej pomocy w sektorze oliwy z oliwek, to należy podnieść, że rejestr upraw oliwek oraz rejestry komputerowe stanowią fundamentalne elementy wspólnotowego systemu kontroli pomocy. Dopóki elementy te nie są wprowadzone, dopóty jest zasadniczo usprawiedliwione stosowanie stawki korekty w wysokości 10 % przewidzianej w wytycznych Komisji, przedstawionych w jej dokumencie nr VI/5330/97.
- 71 Jednakże Komisja przyznała, że działania podjęte przez władze greckie od 1996 r. stanowią usprawnienia, choć nie osiągnęły one skuteczności odpowiadającej systemowi kontroli przewidzianemu w uregulowaniach wspólnotowych. W rezultacie uznała ona za właściwe obniżenie stawki korekty z 10 do 5 %.
- 72 Na podstawie wytycznych Komisji jest niedopuszczalne obniżenie stawki korekty poniżej 5 %, dopóki nie zostaną utworzone rejestr upraw oliwek oraz rejestry komputerowe, w związku z tym, że stanowią one kluczowe elementy wspólnotowego systemu kontroli. Argumenty rządu greckiego, zmierzające do wykazania, że jest inaczej, należy zatem oddalić.
- 73 W konsekwencji drugi zarzut dotyczący pomocy w sektorze oliwy z oliwek należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie korekty dotyczącej pomocy w sektorze suszonych winogron

Pierwszy zarzut, dotyczący błędnej wykładni i błędnego zastosowania art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 1493/1999 oraz art. 2 i 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1621/1999, jak również nieodpowiedniego uzasadnienia decyzji z uwagi na błędną ocenę okoliczności faktycznych

Argumentacja stron

74 Jeśli chodzi o uchybienia stwierdzone przez Komisję w przedmiocie kontroli dotyczących obszarów uprawnych i odmian winogron pod względem dopuszczalności pomocy, rząd grecki zauważa, że art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 1493/99 oraz art. 2 i 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1621/1999 wyraźnie uznają swobodę Państw Członkowskich w zakresie używania, zamiast rejestrów katastralnych, innych wskazań uznanych za równoważne przez instytucję kontrolującą obszary w celu dostarczenia informacji na temat obszaru oraz oznaczeń działek, na których uprawiane są winogrona przeznaczone do suszenia. W każdym razie brak pewnych danych katastralnych był kompensowany danymi przechowywanymi od 12 lat w dyrekcjach rozwoju wiejskiego.

75 Według Komisji, działania przywołane przez rząd grecki nie gwarantują prawidłowości wydatków w sposób analogiczny do rejestru katastralnego, w związku z tym, że brakuje zwłaszcza obiektywnych danych dotyczących rozpoznania obszarów. Podkreśla ona ponadto, że zastosowane korekty nie są związane z nieutworzeniem rejestru winorośli, lecz z lokalizacją obszarów i identyfikacją działek, co zostało przeprowadzone z naruszeniem art. 13 rozporządzenia nr 1621/1999.

- 76 Według rządu greckiego, wydanie przez Dyрекcję Generalną ds. Zarządzania Rynkami Produktów Rolnych instrukcji uzupełniających oraz wzorów formularzy złagodził brak dokumentów towarzyszących dotyczących kształtu działek i ich pomiarów, który stanowił ponadto jedynie uchybienie administracyjne.
- 77 Komisja podnosi, że brak dokumentów nie może być uznany za prostą omyłkę administracyjną, lecz za ciężkie naruszenie, które uniemożliwiło przeprowadzenie kontroli w oparciu o konkretne podstawy.

Ocena Trybunału

- 78 Korekta finansowa, której dotyczy niniejszy zarzut, obejmuje procedury finansowe za lata budżetowe 1997, 1998 i 1999, czyli za lata gospodarcze 1996/1997, 1997/1998 i 1998/1999. Rozporządzenie nr 1493/1999 obowiązuje, na mocy art. 82 akapit drugi, począwszy od 1 sierpnia 2000 r. Rozporządzenie nr 1621/1999 stosuje się, na podstawie art. 16 akapit drugi, począwszy od roku gospodarczego 1999/2000. Z tego wynika, że zasadność rozpatrywanej korekty finansowej nie może być oceniana poprzez odwołanie się do tych dwóch rozporządzeń, które nie obowiązywały w czasie, gdy miały miejsce okoliczności faktyczne niniejszego sporu.
- 79 W konsekwencji należy oddalić niniejszy zarzut w związku z tym, że jest on oparty na przepisach wspomnianych rozporządzeń.
- 80 W pozostałym zakresie należy przypomnieć, że art. 3 ust. 2 rozporządzenia nr 2911/90, obowiązujący w rozpatrywanym okresie, przewiduje, że deklaracje upraw sporządzone w celu przyznania pomocy w sektorze suszonych winogron powinny obejmować zwłaszcza „obszary, na których uprawia się winorośl, z której

czepie się dany produkt lub produkty [...] z numerem w rejestrze katastralnym lub wskazaniem uznanym za równoważne przez instytucję kontrolującą obszary” [tłumaczenie nieoficjalne].

81 Rząd grecki uważa przede wszystkim, że pomimo braku rejestru działania podjęte przez władze greckie zapewniały kontrolę równoważną z kontrolą, jaką umożliwia rejestr.

82 Jednakże przy okazji przeprowadzonych kontroli na miejscu Komisja wykryła szereg uchybień dotyczących kontroli obszarów oraz dopuszczalności pomocy w stosunku do odmian winogron. Sprawozdanie podsumowujące przedstawia zwłaszcza następujące uchybienia: informacje o obszarach w sprawozdaniach z kontroli i deklaracjach upraw nie odpowiadały rzeczywistości; w związku z tym, że w terenie nie było oznaczeń ułatwiających identyfikację wspomnianych obszarów, nie można było zidentyfikować działek bez udziału beneficjenta pomocy; ponadto nie istniała dokumentacja dotycząca szczegółowego kształtu działek, które rzekomo zostały zmierzone, ani dane dotyczące pomiaru. Niektórzy z kontrolerów nie byli świadomi instrukcji dotyczących ich zadań; sprawozdania z kontroli opatrzone były datami z okresu po dostawie winogron. Wreszcie sprawozdania z kontroli sporządzone przez kontrolerów krajowych dokładnie zgadzały się z deklaracjami beneficjentów, podczas gdy kontrole przeprowadzone przez Komisję wykazały rozbieżności w prawie każdym przypadku.

83 W obliczu szeregu tak ciężkich uchybień, jak uchybienia stwierdzone przez Komisję, to na Państwie Członkowskim, którego dotyczy postępowanie, spoczywa obowiązek przedstawienia najbardziej szczegółowych i wszechstronnych dowodów na to, że twierdzenia Komisji są błędne. To Państwo Członkowskie nie może obalić wniosków Komisji zwykłymi twierdzeniami niewspartymi dowodem na istnienie solidnego i operacyjnego systemu nadzoru (zob. ww. wyrok z dnia 9 stycznia 2003 r. Grecja przeciwko Komisji, pkt 17 i 18).

- 84 W niniejszym przypadku należy stwierdzić, że rząd grecki nie udowodnił utworzenia solidnego i operacyjnego systemu nadzoru ani nie wykazał, że twierdzenia Komisji są błędne.
- 85 W rezultacie pierwszy zarzut dotyczący pomocy w sektorze suszonych winogron należy oddalić jako bezzasadny.

Drugi zarzut, dotyczący błędnej oceny okoliczności faktycznych i braku uzasadnienia

Argumentacja stron

- 86 Jeśli chodzi o wykryte przez Komisję uchybienia dotyczące kontroli minimalnej wydajności oraz odmian winogron kwalifikujących się do przyznania pomocy, rząd grecki zauważa, że producenci nie byli w stanie dostarczyć szacunków plonów wymaganych na podstawie art. 3 ust. 2 lit. e) rozporządzenia nr 2911/90 przed datą ustaloną w ust. 1 tego artykułu, czyli przed dniem 30 kwietnia, gdyż takie szacunki byłyby przedwcześnie w tym terminie. W rezultacie przeprowadzone zostały kontrole krzyżowe w danym okresie w celu sprawdzenia przestrzegania minimalnej wydajności. Kontrole były w związku z tym przeprowadzane w trzech etapach: najpierw kontrole na miejscu, następnie kontrole krzyżowe danych o sprzedaży i wreszcie kontrole wrywkowe w regionach produkcji wina lub jego butelkowania. Komisja dokonała zatem błędnej oceny okoliczności faktycznych i w konsekwencji nieodpowiednio uzasadniła zaskarżoną decyzję, naruszając art. 253 WE.

87 Według Komisji nie dostarczono żadnego dowodu na to, że rzeczywiście przeprowadzone zostały potrójne kontrole. W wyniku przeprowadzonych inspekcji okazało się natomiast, że brak było skutecznych kontroli na miejscu mających na celu zapewnienie, że wypłacona pomoc dotyczyła jedynie odmian winogron, w stosunku do których dopuszczalna była pomoc, jeśli minimalna wydajność ustalona w zakresie każdej odmiany została osiągnięta i że wszelka obniżka wydajności była spowodowana niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi. Ponadto władze greckie nie dostarczyły dowodów na to, że winogrona były suszone, a nie użyte w innych celach niż produkcja winogron suszonych.

Ocena Trybunału

88 Z jednej strony, rząd grecki nie kwestionuje, że beneficjenci pomocy nie przedłożyli szacunków plonów wymaganych na podstawie art. 3 ust. 2 lit. e) rozporządzenia nr 2911/90.

89 Z drugiej strony, rząd ten nie wykazał, iż przeprowadził skuteczne kontrole zapewniające przestrzeganie minimalnej wydajności ustalonej w zakresie każdej odmiany winogron kwalifikujących się do przyznania pomocy w sektorze suszonych winogron.

90 Z tego wynika, że rząd grecki nie dostarczył informacji, które mogłyby obalić wnioski Komisji i w rezultacie drugi zarzut dotyczący pomocy w sektorze suszonych winogron należy oddalić jako bezzasadny.

Trzeci zarzut, dotyczący błędu Komisji co do okoliczności faktycznych

Argumentacja stron

- 91 Rząd grecki kwestionuje korektę Komisji dotyczącą przyjęcia i zastosowania systemu kontroli w tym zakresie, że stwierdzone uchybienia i korekta, która jest ich konsekwencją, dotyczą całego systemu kontroli wewnętrznej przeprowadzanej przez agencję płatniczą, a nie tylko systemu pomocy w sektorze suszonych winogron. Według Grecji, służby Komisji mogły zatem skontrolować raczej tę agencję niż wywnioskować z kontroli tego systemu pomocy, że nie zastosowano wszystkich postanowień Załącznika do rozporządzenia nr 1663/95.
- 92 Ponadto system kontroli został usprawniony i rejestr winorośli był w trakcie tworzenia, zgodnie z kalendarzem w dwóch etapach, przy czym drugi etap był już w fazie znacznego zaawansowania.
- 93 Z tego wynika, że Komisja dokonała błędnej oceny danych, na których została oparta ta korekta, której nieważność należy zatem stwierdzić.
- 94 Według Komisji podnoszone przez rząd grecki usprawnienia zostały wprowadzone dopiero po przyjęciu okólnika ministerialnego z dnia 23 lutego 1999 r. i wskazują one na to, że poprzedni system stanowił ryzyko dla budżetu wspólnotowego. Dodaje ona, że stwierdzone przez Trybunał Obrachunkowy Wspólnot Europejskich braki w systemie kontroli wewnętrznej dotyczyły wszystkich nomei, co uzasadnia korektę w wysokości 2 %. Okoliczność, że braki te dotyczyły również innych sektorów rolnych nie może usprawiedliwiać braku korekty w sektorze suszonych winogron.

Ocena Trybunału

- 95 Ze Sprawozdania podsumowującego wynika, że Komisja stwierdziła braki w systemie kontroli pomocy w sektorze suszonych winogron przy okazji kontroli, którą przeprowadzała w nomes Heraklion. Komisja uznała, że te braki istnieją we wszystkich nomei w całej Grecji, gdyż ten sam system stosowany jest na obszarze całego kraju.
- 96 Według tego sprawozdania stwierdzenia poczynione przez Komisję w nomes Heraklion mogły być zatem przeniesione na inne nomei w całej Grecji, lecz nie zostały one rozciągnięte na inne dziedziny wydatków poza wydatkami w ramach pomocy w sektorze suszonych winogron. O ile rząd grecki twierdzi, na podstawie niniejszego zarzutu, że te wnioski zostały zastosowane w innych sektorach niż sektor suszonych winogron, zarzut ten jest bezzasadny.
- 97 Jeśli chodzi o twierdzenie Komisji, iż uchybienia stwierdzone w Heraklionie powtarzają się na terytorium całego kraju, rząd grecki nie przedstawił żadnej informacji mogącej je obalić. Przede wszystkim rząd grecki nie kwestionuje prawdziwości stwierdzeń dokonanych przez Komisję w Heraklionie. Poza tym, opierając swoją argumentację na usprawnieniach dokonanych w systemie krajowym, rząd ten przyznaje w sposób dorozumiany, że poprzedni system był wadliwy. Wreszcie wspomniane usprawnienia nie mogą służyć do obalenia wadliwości stwierdzonych w trakcie tych lat gospodarczych, ponieważ zostały one wprowadzone po rozpatrywanych latach gospodarczych.
- 98 Z tego wynika, że trzeci zarzut dotyczący pomocy w sektorze suszonych winogron należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie korekt dotyczących sektora mięsa baraniego i koziego

- 99 Rząd grecki podnosi siedem zarzutów w celu zakwestionowania korekt dokonanych tytułem premii na rzecz producentów mięsa baraniego i koziego. Pierwszy zarzut dotyczy korekty w wysokości 25 % zastosowanej do zadeklarowanych wydatków w nomos Rethymnon. Zarzuty od drugiego do siódmego dotyczą korekty w wysokości 10 % zastosowanej do zadeklarowanych wydatków w niektórych innych nomei.

Pierwszy zarzut, dotyczący naruszenia zasady proporcjonalności, przekroczenia granic swobodnego uznania i braku uzasadnienia

Argumentacja stron

- 100 Co do korekty w wysokości 25 % zastosowanej do zadeklarowanych wydatków w nomos Rethymnon, rząd grecki podnosi naruszenie zasady proporcjonalności, przekroczenie granic swobodnego uznania przez Komisję i nieodpowiednie uzasadnienie zaskarżonej decyzji. Według niego, po tym jak kontrola w 1997 r. wykazała, że w nomos Rethymnon w latach od 1995 do 1997, przeprowadzono bardzo niewielką liczbę kontroli na miejscu, a w zasadzie prawie wcale, władze greckie od razu wstrzymały wszelkie płatności premii na rzecz producentów mięsa baraniego i koziego w nomos Rethymnon w celu przeprowadzenia pogłębionych kontroli. Stąd w 1998 r. przeprowadzono kontrole wśród 99,6 % producentów w Rethymnonie w 1998 r., a odsetek negatywnie rozpatrzonych wniosków o premie silnie wzrósł. Z tego powodu wnioski Komisji, zgodnie z którym istniały ciężkie zaniedbania w przyznawaniu premii do 1997 r. nie jest niczym wsparty i nie może uzasadniać korekty finansowej w wysokości 25 %.

101 Według Komisji nie zostały przeprowadzone praktycznie żadne kontrole w nomes Rethymnon w ciągu trzech kolejnych lat, czyli w 1995 r., w 1996 r. i w 1997 r. Stąd, nie tylko wzrost negatywnie rozpatrzonych wniosków o premie w 1998 r. uzasadniał korektę w wysokości 25 %, lecz również stwierdzenia dokonane przy okazji kontroli na miejscu. Wzrost negatywnie rozpatrzonych wniosków o premie potwierdził jedynie podejrzenia Komisji.

Ocena Trybunału

102 Wytyczne ustanowione przez Komisję w jej dokumencie nr VI/5330/97 przewidują zastosowanie stawki korekty w wysokości 25 %, gdy wdrożenie systemu kontroli nie miało miejsca lub było przeprowadzone w sposób dalece niewłaściwy i istnieją wskazówki bardzo częstych nieprawidłowości i zaniedbań w zwalczaniu nieprawidłowych czy nieuczciwych praktyk.

103 Z akt sprawy wynika, że rozpatrywana korekta została uzasadniona okolicznością, iż pomiędzy 1995 r. a 1997 r. w nomes Rethymnon przeprowadzono niewielką liczbę kontroli na miejscu, a w zasadzie prawie wcale. Ta okoliczność stanowi dalece niewłaściwe wdrożenie systemu kontroli i wskazuje na zaniedbania w zwalczaniu nieprawidłowych czy nieuczciwych praktyk, co usprawiedliwia zastosowanie stawki w wysokości 25 %, zgodnie z wytycznymi Komisji w tym zakresie.

104 Wzrost kontroli, jak również wzrost negatywnie rozpatrzonych wniosków o pomoc w 1998 r., podnoszone przez rząd grecki, miały miejsce po okresie, którego dotyczy rozpatrywana korekta, i w rezultacie nie są w stanie wykazać, że korekta jest bezzasadna. Wręcz przeciwnie, jeśli odsetek negatywnie rozpatrzonych wniosków wzrósł gwałtownie w 1998 r. po tym, jak władze greckie przeprowadziły kontrole wśród prawie wszystkich producentów w Rethymnonie, potwierdza to, że wdrożenie systemu kontroli było dalece niewłaściwe w poprzednich latach.

- 105 W rezultacie należy oddalić jako bezzasadny pierwszy zarzut dotyczący premii na rzecz producentów mięsa baraniego i koziego.

Drugi zarzut, dotyczący błędnej wykładni i błędnego zastosowania art. 6 ust. 3 rozporządzenia nr 3887/92

Argumentacja stron

- 106 Według rządu greckiego Komisja nie uwzględniła okoliczności, iż w odniesieniu do pewnych nomei władze greckie dostarczyły Komisji zrewidowane dane statystyczne za 1995 r. i 1996 r., zastępując przedstawione wcześniej błędne dane. W rezultacie korekta finansowa w wysokości 10 % dotycząca tych nomei nie jest uzasadniona. Ponadto rząd grecki uważa, że art. 6 ust. 3 rozporządzenia nr 3887/92 wymaga kontroli 10 % wniosków o pomoc nie w każdym nome, lecz na szczeblu krajowym. Okoliczność, że w nomei Rethymnon i Chania kontrole na miejscu w trakcie rozpatrywanego roku gospodarczego nie osiągnęły minimalnego pułapu 10 %, nie może być uznana za niezgodną z prawem, gdyż kontrole, które zostały przeprowadzone w skali całego kraju, osiągnęły ten pułap.

- 107 Komisja uważa, że rozporządzenie nr 3887/92 wymaga, aby były przeprowadzane kontrole reprezentatywne. W celu zapewnienia skuteczności kontroli, konieczne jest, by próbka kontroli odpowiadała co najmniej 10 % wniosków o pomoc w każdym nome.

Ocena Trybunału

- 108 Jeśli chodzi o dane statystyczne za 1995 r. i 1996 r., to informacje przedstawione Trybunałowi nie potwierdzają, czy zrewidowane dane, o których wspomina rząd grecki, są dokładne, ani czy zostały przedstawione w sposób zgodny z rozporządzeniem wspólnotowym. Republika Grecka nie stworzyła w tym zakresie solidnego i operacyjnego systemu kontroli, do czego była zobowiązana (zob. ww. wyrok z dnia 9 stycznia 2003 r. w sprawie Grecja przeciwko Komisji, pkt 18).
- 109 Jeśli chodzi o bazę geograficzną próbek, to prawdą jest, że art. 6 ust. 3 rozporządzenia nr 3887/92 przewiduje, iż „kontrola na miejscu obejmuje co najmniej znaczącą część wniosków. Część ta stanowi co najmniej [...] 10 % wniosków o pomoc w odniesieniu do inwentarza żywego [...]” [tłumaczenie nieoficjalne]. Należy przyznać, że przepis ten nie precyzuje, czy minimalny pułap należy obliczać przez odniesienie do każdego nomos czy przez odniesienie do całego kraju.
- 110 Jednakże art. 6 ust. 1 tego samego rozporządzenia przewiduje, że kontrole „są przeprowadzane w sposób zapewniający skuteczną weryfikację zgodności z warunkami, zgodnie z którymi przyznawana jest pomoc i premie” [tłumaczenie nieoficjalne]. Ponadto art. 6 ust. 4 tego rozporządzenia przewiduje, że „wnioski będące przedmiotem kontroli na miejscu wybierane są przez właściwe władze w szczególności w oparciu o analizę ryzyka oraz element reprezentatywności złożonych wniosków o pomoc” [tłumaczenie nieoficjalne]. Z tego wynika, że art. 6 rozporządzenia nr 3887/92 ma na celu uzyskanie skutecznej weryfikacji warunków przyznawania pomocy w szczególności poprzez reprezentatywność kontrolowanych próbek.
- 111 Oczywiście lepiej zapewni się reprezentatywność próbek przez odniesienie do poziomu nomei niż całego kraju. W istocie byłoby to sprzeczne z celem skutecznej weryfikacji, gdyby pewne nomei o znaczącej produkcji rozpatrywanych produktów

mogły uniknąć kontroli w całości lub w części, jeśli średnia krajowa przeprowadzonych kontroli przekroczy 10 %. Zgodnie z celem i logiką rozporządzenia nr 3887/92 należy zatem przyjąć taką wykładnię art. 6 ust. 3 tiret pierwsze tego rozporządzenia, że część kontroli, o której przepis ten stanowi, ma dotyczyć co najmniej 10 % wniosków o pomoc w każdym nomes.

- 112 Ponadto Komisja podnosi, przy braku sprzeciwu ze strony władz greckich, że władze greckie same zdecydowały, że pułap 10 % odnosi się do każdego nomes.
- 113 W tych okolicznościach drugi zarzut dotyczący premii na rzecz producentów mięsa baraniego i koziego należy oddalić jako bezzasadny.

Trzeci zarzut, dotyczący błędnej wykładni art. 12 rozporządzenia nr 3887/92

Argumentacja stron

- 114 Jeśli chodzi o niesolidność danych statystycznych na temat kontroli w latach od 1995 do 1997, to rząd grecki podnosi, że Komisja opiera się na odosobnionym przypadku, w którym data sprawozdań z kontroli wskazuje na to, że jednego dnia przeprowadzono 30 kontroli, a sprawozdania nie zostały podpisane przez sprawdzanych producentów. Jednakże przypadek ten tłumaczy się obciążeniem pracą, które zmusiło przełożonego kontrolerów do opatrzenia sprawozdań podpisem i datą pod koniec kilku dni kontroli. Jeśli chodzi o podpisy, to art. 12 rozporządzenia nr 3887/92 przewiduje możliwość, a nie obowiązek podpisania sprawozdania z kontroli przez rolnika.

- 115 Według Komisji nie chodziło o odosobniony przypadek w związku z tym, że podobne przypadki zostały stwierdzone zarówno w ciągu 1998 r., jak i w innych obszarach niż produkcja mięsa baraniego i koziego. Ponadto to, że rozpatrywane sprawozdania nie zostały podpisane przez producentów, wskazuje, że nie zostały one sporządzone w czasie kontroli, co może wywoływać wątpliwości co do jakości kontroli, do których przystąpiono.

Ocena Trybunału

- 116 Prawdą jest, że art. 12 rozporządzenia nr 3887/92 przewiduje, iż rolnik ma możliwość podpisania sprawozdania z kontroli, nie nakładając na niego takiego obowiązku. Brak podpisu nie stanowi więc sam z siebie nieprawidłowości.
- 117 Jednakże stwierdzony brak podpisów przy okazji rozpatrywanych kontroli stanowi wskazówkę, która dołącza się do innych anomalii podnoszonych dla uzasadnienia poważnych i racjonalnych wątpliwości po stronie Komisji co do przeprowadzonych kontroli przez władze greckie.
- 118 W tych okolicznościach do rządu greckiego należy, zgodnie z orzecznictwem Trybunału, przedstawienie najbardziej szczegółowych i kompletnych dowodów na to, że kontrole miały miejsce (zob. ww. wyrok z dnia 9 stycznia 2003 r. w sprawie Grecja przeciwko Komisji, pkt 16 i 17).
- 119 W związku z tym, że rząd grecki nie przedstawił w niniejszym przypadku takiego dowodu, trzeci zarzut dotyczący premii na rzecz producentów mięsa baraniego i koziego należy oddalić jako bezzasadny.

Czwarty zarzut, dotyczący błędnej oceny okoliczności faktycznych

Argumentacja stron

- 120 Według rządu greckiego wprowadzenie systemu stałej rejestracji przemieszczania się bydła jest przedsięwzięciem mniej lub bardziej skomplikowanym w zależności od Państwa Członkowskiego i jego topografii. Terytorium Grecji jest szczególnie trudne w tym względzie, gdyż stada znajdują się w regionach obejmujących wysokie lub średnie góry lub na wyspach, do których dostęp jest utrudniony.
- 121 Komisja uważa, że zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem taki system stałej rejestracji powinien być istnieć począwszy od 1995 r., podczas gdy wdrożenie tego systemu nie zostało jeszcze zakończone w 2001 r.
- 122 Według rządu greckiego, ocena Komisji dotycząca braku analizy ryzyka, zgodnie z art. 6 ust. 4 rozporządzenia nr 3887/92, jest błędna w związku z tym, że chociaż taka analiza nie została sporządzona przy użyciu środków informatycznych, to niemniej została dokonana odręcznie pismem we wszystkich nomei.
- 123 Według Komisji nie zostało wykazane w żadnym z kontrolowanych nomei, że analiza ryzyka została wykonana nawet odręcznym pismem.
- 124 Wreszcie co do przyjmowania ustnych powiadomień o stratach, czego nie przewidują uregulowania wspólnotowe, rząd grecki utrzymuje, że dotyczy to tylko wyjątkowych i minionych przypadków.

- 125 Komisja odpowiada, że rząd grecki nie przedstawił dowodu na to, że wymagane rejestracje zostały dokonane.

Ocena Trybunału

- 126 Artykuł 4 ust. 1 rozporządzenia nr 2700/93 w związku z art. 4 dyrektywy 92/102 nakłada na Państwa Członkowskie obowiązek wprowadzenia systemu stałej rejestracji przemieszczania się bydła ze skutkiem począwszy od roku gospodarczego 1994, z zastrzeżeniem postanowień przejściowych zezwalających na używanie mniej uciążliwego systemu rejestracji tylko w odniesieniu do tego roku. Z tego wynika, że wspomniany system rejestracji powinien być operacyjny najpóźniej od roku gospodarczego 1995.
- 127 Rząd grecki nie kwestionuje, że nie wdrożył tego systemu rejestracji, zgodnie z twierdzeniami Komisji.
- 128 Co do analizy ryzyka przewidzianej na podstawie art. 6 ust. 4 rozporządzenia nr 3887/92, to należy przypomnieć, że Państwo Członkowskie nie może obalić wniosków Komisji zwykłymi twierdzeniami niewspartymi dowodem na istnienie solidnego i operacyjnego systemu nadzoru (zob. ww. wyrok z dnia 9 stycznia 2003 r. w sprawie Grecja przeciwko Komisji, pkt 18).
- 129 W niniejszym przypadku rząd grecki nie dostarczył takich informacji, stąd twierdzenia Komisji dotyczące braku analizy ryzyka nie zostały obalone.

- 130 Ponadto art. 10 ust. 5 rozporządzenia nr 3887/92 przewiduje, że w przypadku gdy rolnik nie jest w stanie wykonać obowiązku przetrzymania zwierząt, w odniesieniu do których złożył wnioski o premię w okresie, gdy takie przetrzymanie jest obowiązkowe, prawo do premii jest zachowane „o ile uprzednio powiadomił o tym pisemnie właściwy organ w terminie dziesięciu dni roboczych od stwierdzenia zmniejszenia liczby zwierząt”.
- 131 W niniejszym przypadku rząd grecki nie kwestionuje tego, że przyjmował ustne powiadomienia o stratach niezgodnie z tym, co przewiduje ten przepis.
- 132 Z tego wynika, że czwarty zarzut dotyczący premii na rzecz producentów mięsa baraniego i koziego należy oddalić jako bezzasadny.

Piąty zarzut, dotyczący błędnej wykładni art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 3887/92

Argumentacja stron

- 133 Co do twierdzenia Komisji dotyczącego niedokładnych wskazań we wnioskach o premie na temat miejsca przetrzymania zwierząt rząd grecki zauważa, że takie wskazanie polegało na podaniu toponimów z uwagi na to, że w Grecji nie istnieje rejestr katastralny. Takie wskazanie jest zgodne z art. 5 ust. 1 tiret czwarte rozporządzenia nr 3887/92, który wymaga po prostu „informacj[i] na temat miejsca lub miejsc, gdzie zwierzęta będą trzymane”, a nie szczegółowego opisu tego miejsca.

- 134 Według Komisji kontrolerzy nie wymagali szczegółowego opisu miejsca przetrzymania zwierząt, lecz po prostu jego wskazania w sposób jasny. Jednakże taka informacja nie została przedstawiona. Wobec tego proste wskazanie gminy, w której znajduje się gospodarstwo rolne, nie wystarcza, aby sprawdzić miejsce, gdzie są przetrzymywane zwierzęta, gdyż to ostatnie może być różne od tego, gdzie znajduje się gospodarstwo rolne.

Ocena Trybunału

- 135 Artykuł 5 ust. 1 tiret czwarte rozporządzenia nr 3887/92 przewiduje, że w przypadku gdy rolnik zobowiązuje do utrzymywania zwierząt w jego gospodarstwie w okresie utrzymywania, to poda „informacje na temat miejsca lub miejsc, gdzie zwierzęta będą trzymane”. Zważywszy na logikę i cel tego przepisu, należy rozważyć, czy wymagane wskazanie powinno być wystarczająco jasne, aby umożliwić władzom przeprowadzającym kontrolę sprawdzenie dokładnego miejsca przetrzymywania zwierząt.
- 136 W świetle informacji przedstawionych Trybunałowi należy stwierdzić, że rząd grecki nie udowodnił, że informacje odpowiadające temu wymogowi jasności zostały przedstawione władzom przeprowadzającym kontrolę.
- 137 W rezultacie zarzut piąty dotyczący premii na rzecz producentów mięsa baraniego i koziego należy oddalić jako bezzasadny.

Szósty zarzut, dotyczący błędnej wykładni art. 1 ust. 3 rozporządzenia nr 2700/93

Argumentacja stron

- 138 Odnośnie do obowiązku oznaczania zwierząt rząd grecki twierdzi, że jest to obowiązkowe jedynie w przypadku wypasu na własnym pastwisku, zgodnie z art. 1 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia nr 2700/93. Otóż w przypadkach będących przedmiotem kontroli nie miał miejsca wypas na własnym pastwisku, lecz wspólne hodowle stad należących do różnych właścicieli.
- 139 Według Komisji obowiązek oznaczania został wprowadzony dla skutecznego rozpoznania zwierząt, w przypadku gdy mieszają się ze zwierzętami z innych stad. Wspólna hodowla stad należących do różnych właścicieli stanowi bieżącą praktykę w Grecji i przedstawia takie same trudności z identyfikacją zwierząt co wypas na własnym pastwisku.

Ocena Trybunału

- 140 Artykuł 1 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia nr 2700/93 przewiduje, że „zanim cała lub część liczby owiec lub kóz, w odniesieniu do których wnioskuje o przyznanie premii, zostanie wyprowadzona na wypas na własnym pastwisku w trakcie okresu przetrzymania, zwierzęta te powinny zostać oznaczone” [tłumaczenie nieoficjalne].
- 141 Zgodnie z pierwszym motywem rozporządzenia nr 279/94, które wprowadziło ten przepis do rozporządzenia nr 2700/93, „w przypadku wypasu na własnym pastwisku konieczne jest zapewnienie oznaczenia przemieszczonych zwierząt”.

- 142 Z tego wynika, że celem wspomnianego przepisu jest zapewnienie identyfikacji przemieszczonych zwierząt, zanim zmieszają się z innymi zwierzętami. Istotną cechą wypasu zwierząt na własnym pastwisku jest to, że zwierzęta różnego pochodzenia mieszają się ze sobą i praktycznie niemożliwe staje się ich rozpoznanie, jeśli wcześniej nie zostały oznaczone. Cecha ta występuje również w przypadku wspólnej hodowli zwierząt należących do różnych właścicieli. W celu zagwarantowania effet utile art. 1 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia nr 2700/93 wspólna hodowla musi podlegać tym samym gwarancjom. W rezultacie wykładni pojęcia „wypas na własnym pastwisku” w ramach tego przepisu należy dokonać w ten sposób, że stosuje się ono również w przypadkach, w których zwierzęta mieszają się ze sobą z uwagi na wspólną hodowlę stad należących do różnych właścicieli.
- 143 W rezultacie szósty zarzut dotyczący premii na rzecz producentów mięsa baraniego i koziego należy oddalić jako bezzasadny.

Siódmy zarzut, dotyczący błędnej interpretacji art. 5 ust. 2 lit. c) akapit piąty rozporządzenia nr 729/70

Argumentacja stron

- 144 Według rządu greckiego odmowa Komisji finansowania niektórych wydatków w sektorze mięsa baraniego i koziego dotyczy wydatków dokonanych wcześniej niż 24 miesiące przed pisemnym powiadomieniem zainteresowanego Państwa Członkowskiego przez Komisję o wynikach kontroli tej ostatniej i jest to sprzeczne z art. 5 ust. 2 lit. c) akapit piąty rozporządzenia nr 729/70. Kontrole przeprowadzone przez Komisję w 1997 r. i w 1998 r. oraz pisemne powiadomienie o wynikach tych kontroli miały miejsce w 1998 r., podczas gdy wspomniany okres 24 miesięcy zakończył się w 1996 r. Niesłusznie zatem korekta dotyczy również wydatków w odniesieniu do 1995 r.

- 145 Komisja uważa, że na podstawie art. 5 rozporządzenia nr 729/70 powiadomienie o decyzji stwierdzającej niezgodność wydatków z przepisami wspólnotowymi stanowi początek biegu 24-miesięcznego terminu. Rozpatrywane uwagi dotyczą 1995 r., 1996 r. i 1997 r., czyli okresu, który nie wykracza poza wspomniany 24-miesięczny termin poprzedzający powiadomienie o wynikach kontroli. W niniejszym przypadku powiadomienie na piśmie zostało dokonane pismem z dnia 22 lipca 1997 r., a nie w 1998 r.

Ocena Trybunału

- 146 Na podstawie art. 5 ust. 2 lit. c) akapit piąty rozporządzenia nr 729/70 „odmowa finansowania nie może dotyczyć wydatków dokonanych wcześniej niż 24 miesiące przed pisemnym powiadomieniem zainteresowanego Państwa Członkowskiego przez Komisję o wynikach kontroli [...]” [tłumaczenie nieoficjalne].
- 147 Komisja przedstawiła Trybunałowi pismo opatrzone datą, w wersji greckiej, z dnia 22 lipca 1997 r., na podstawie którego poinformowała władze greckie o stwierdzonych nieprawidłowościach przy okazji kontroli na miejscu w sektorze mięsa baraniego i koziego. Treść tego pisma wskazuje, że dotyczy ono nieprawidłowości nie tylko za lata 1996 i 1997, lecz również za rok 1995 r. Jasno z niego wynika, że Komisja zamierzała odrzucić niektóre wydatki z finansowania wspólnotowego na podstawie uwag zawartych w tym piśmie. Ponadto wskazuje się wyraźnie, że pismo to rozpoczęło bieg 24-miesięcznego terminu, przewidzianego w art. 5 ust. 2 lit. c) akapit piąty rozporządzenia nr 729/70. Rząd grecki nie kwestionuje faktu otrzymania tego pisma.
- 148 Z tego wynika, że powiadomienie o wynikach kontroli, w rozumieniu wspomnianego przepisu, zostało dokonane pismem z dnia 22 lipca 1997 r. Stąd korekty finansowe dokonane tytułem premii na rzecz producentów mięsa baraniego i koziego mogły zgodzić z prawem dotyczyć wydatków dokonanych w 1995 r.

- 149 W rezultacie siódmy zarzut dotyczący rozpatrywanej premii należy oddalić jako bezzasadny.
- 150 W świetle powyższych rozważań skargę Republiki Greckiej należy oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

- 151 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie Republiki Greckiej kosztami postępowania, a Republika Grecka przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Skarga zostaje oddalona.**

- 2) **Republika Grecka zostaje obciążona kosztami postępowania.**

Podpisy